

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE D'AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ

6244 REIAL DECRET 409/2008, de 28 de març, pel qual s'estableix el programa nacional de control de les plagues del talpó camperol, «*Microtus arvalis*» (Pallas), i altres microtins.

Les plagues de rosegadors han afectat els conreus i les produccions agrícoles des del principi de l'activitat agrària de l'home. A la Península Ibèrica revesteixen especial importància les plagues de talpons camperols –«*Microtus arvalis*» (Pallas) i altres espècies de la subfamília «*Microtinae*», com ara «*Microtus duodecimcostatus*» (de Sélys-Longchamps), «*Microtus lusitanicus*» (Gerbe) o «*Arvicola terrestris*» (Linnaeus)– pel seu caràcter cíclic i per la gravetat dels danys que provoquen en els conreus quan arriben a poblacions nombroses.

El control de les poblacions d'aquests rosegadors comporta una especial dificultat ja que és necessari actuar preventivament en situacions i èpoques en què no existeix una relació directa amb els danys que apareixeran posteriorment, en predis sobre els quals l'agricultor no té una responsabilitat directa i per l'especial problemàtica que l'ús de productes rodenticides implica en els agroecosistemes agraris.

La situació catastròfica que es produeix cíclicament en els conreus agrícoles de les regions geogràfiques en les quals són endèmiques aquestes plagues i les especials circumstàncies del seu control aconsellen integrar el conjunt de mesures fitosanitàries necessàries per prevenir i controlar les seves explosions demogràfiques naturals en un programa oficial de control, de conformitat amb l'article 15 de la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal. Aquestes mesures d'actuació, per la seva incidència en aquest sector econòmic, es dicten a l'empara de l'habilitació que conté l'article 149.1.13a de la Constitució.

En aquest programa s'estableixen un conjunt de mesures fitosanitàries, que es qualifiquen d'utilitat pública, basades en estratègies preventives per contenir el desenvolupament demogràfic dels talpons camperols, mitjançant el coneixement de l'evolució de la plaga, mesures culturals, control de les zones de refugi de les poblacions, foment dels enemics naturals, paranys sistemàtics i ús restringit de productes rodenticides quan se sobrepassin els llindars de la població de tractament.

La regulació del programa nacional de control de les plagues de talpons camperols mitjançant una norma reglamentària obeeix al caràcter conjuntural i marcadament tècnic de les mesures adoptades.

En l'elaboració de la present disposició han estat consultades les comunitats autònomes i les entitats representatives dels sectors afectats.

En virtut d'això, a proposta de la ministra d'Agricultura, Pesca i Alimentació, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 28 de març de 2008,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Objecte i àmbit d'aplicació

Article 1. *Objecte.*

Es qualifica d'utilitat pública la prevenció i lluita contra les plagues del talpó camperol, «*Microtus arvalis*» (Pallas), i altres microtins, d'ara endavant plagues de talpons camperols, i s'estableix el programa nacional de control d'aquests, d'acord amb el que disposa l'article 15 de la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal.

Article 2. Àmbit d'aplicació.

El programa que s'aprova i les mesures que en dimanen són aplicables a les comunitats autònomes que hagin declarat l'existència d'aquestes plagues i hagin establert les mesures obligatòries corresponents per desenvolupar el que disposa aquest Reial decret.

CAPÍTOL II

Obligacions

Article 3. Obligacions dels particulars.

1. Mentre no s'estableixi el contrari, els titulars d'explotacions agràries afectades per les plagues de talpons camperols a les comunitats autònomes, que hagin declarat l'existència d'aquestes plagues, tenen l'obligació d'executar les mesures obligatòries regulades en aquest Reial decret i que hagin estat incloses en la declaració d'existència d'aquestes.

2. Facilitar en tot moment als inspectors de sanitat vegetal l'accés a les seves propietats.

3. Posar a disposició de la comunitat autònoma els mitjans mecànics de la seva explotació per actuar a la seva propietat o en zones adjacents.

Article 4. Prospeccions.

Les comunitats autònomes que declarin l'existència d'aquestes plagues als seus territoris han de trametre al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació els resultats de les prospeccions anuals realitzades en les èpoques adequades per determinar la presència de plagues, identificar les espècies de micròtins de què es tracti, avaluar els nivells i les característiques de les seves poblacions i descobrir, en particular, la seva incidència a fi d'establir els àmbits territorials en què s'han d'aplicar les mesures obligatòries.

CAPÍTOL III

Coordinació, finançament i relacions entre les administracions públiques

Article 5. Mesures obligatòries.

1. Per prevenir i controlar el desenvolupament de les poblacions de talpons camperols es pot adoptar alguna de les mesures obligatòries següents:

a) Pràctiques culturals limitadores per al desenvolupament de les poblacions de plaga, relatives al conreu del terreny, rotacions amb cultius poc favorables a la plaga, planificació adequada de les sèmbras tardorenques, i control de la coberta vegetal en els llocs que són reservori de les poblacions.

b) Promoció del control biològic de la plaga mitjançant el foment dels vertebrats depredadors.

c) Utilització de sistemes de paranys de la plaga a les zones en què es detecti activitat de talpons camperols.

d) Reducció de les poblacions de plaga mitjançant tractaments sota control oficial amb productes rodenticides, quan se superin els llindars que determini la comunitat autònoma per a cada zona, mitjançant controls localitzats, segons les circumstàncies, en talperes, zones de refugi o en grans superfícies.

e) Qualsevol altra mesura diferent de les anteriors que es justifiqui tècnicament o científicament com a necessària per prevenir i controlar el desenvolupament de les poblacions de les plagues de talpons camperols.

2. Les comunitats autònomes han de comunicar al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació les mesures assenyalades a l'apartat anterior que hagin inclòs en la seva declaració d'existència de la plaga, especificant els àmbits territorials, condicions, requisits,

procediments i èpoques d'aplicació de les mesures. Igualment han d'informar, si s'escau, d'altres mesures complementàries que hagin establert per reforçar els efectes que es persegueixen.

Article 6. *Coordinació.*

La coordinació general del programa establert en aquest Reial decret s'ha de portar a terme a través del Comitè Fitosanitari Nacional, creat pel Reial decret 1190/1998, de 12 de juny, pel qual es regulen els programes nacionals d'eradicació o control d'organismes nocius dels vegetals encara no establerts en el territori nacional.

Amb la finalitat d'afavorir la coordinació tècnica del programa, així com per avaluar les novetats científiques i tècniques que hi puguin ser incloses, el Comitè pot crear un grup de treball d'experts per fer l'avaluació anual dels resultats obtinguts i elaborar propostes de millora. El grup de treball el poden compondre representants de la Direcció General d'Agricultura, del Ministeri de Medi Ambient, dels òrgans competents de les comunitats autònomes, i investigadors de centres oficials de recerca i d'universitats.

Article 7. *Comunicació al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.*

Els òrgans competents de les comunitats autònomes han de comunicar al Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació abans de l'1 de desembre de cada any:

- a) Els resultats de les prospeccions anuals efectuades per detectar la presència d'aquestes plagues i determinar-ne la incidència.
- b) Les zones en les quals s'han aplicat mesures obligatòries establertes a l'article 5.1, la durada, els conreus afectats i els resultats de l'execució de les mesures, desglossats segons el tipus de mesura aplicada, valorant l'eficàcia obtinguda en el control de les poblacions de plaga.
- c) La informació relativa a les despeses previstes i realitzades com a conseqüència de les mesures aplicades per a la prevenció i reducció de les poblacions de plaga, d'acord amb el que estableixi la normativa aplicable.

Article 8. *Col·laboració financera.*

1. El Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, dins dels límits establerts pels crèdits disponibles per a aquests fins i sobre la base de la informació proporcionada per les comunitats autònomes de conformitat amb l'article 7, ha de col·laborar amb aquestes en el finançament de les despeses de prospecció que estableix l'article 4 i de les despeses corresponents a les mesures obligatòries que estableix l'article 5.1 d'aquest Reial decret en la quantia de fins al 50 per cent de les despeses.

2. La quantia dels fons estatals previstos per a la prevenció i lluita contra aquestes plagues en cada exercici s'ha de distribuir en conferència sectorial, mantenint un fons de reserva per a l'ajust final en funció de les despeses efectivament realitzades, d'acord, si s'escau, amb els següents criteris orientatius:

- a) Distribució de les despeses de prevenció i lluita contra aquestes plagues en exercicis anteriors, sempre que es prevegi la continuïtat dels atacs.
- b) Dades dels atacs d'aquestes plagues en exercicis anteriors, donant prioritat a l'adopció de mesures en aquelles zones que primer pateixen l'atac.
- c) Mesures que les comunitats autònomes afectades aplicaran en l'exercici.
- d) Previsió de la incidència d'aquestes plagues en cada territori.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.13a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 28 de març de 2008.

JUAN CARLOS R.

La ministra d'Agricultura, Pesca i Alimentació,
ELENA ESPINOSA MANGANA